

Byla C-87/24**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2024 m. vasario 2 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Administratīvā apgabaltiesa (Administracinis apygardos teismas, Latvija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. sausio 3 d.

Pareiškėjos:

AS „Gaso“

AS „Conexus Baltic Grid“

Atsakovė:

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (Viešųjų paslaugų reguliavimo komisija)

Pagrindinės bylos dalykas

AS „Gaso“ ir *AS „Conexus Baltic Grid“* (toliau – pareiškėjos) skundai, kuriais prašoma panaikinti *Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija* (Viešųjų paslaugų reguliavimo komisija, toliau – reguliavimo institucija) tarybos sprendimą, kuriuo (realiaja verte) nustatyta kapitalo grąžos norma (svertinis vidurkis) gamtinių dujų perdavimo sistemos, gamtinių dujų skirstymo sistemos ir gamtinių dujų laikymo paslaugų tarifams (tarifų projektams) apskaičiuoti, nes tame sprendime padaryta procedūros ir esmės klaidų, dėl kurių ta norma nustatyta nepagrįstai maža ir pareiškėjai negalėjo iš savo teikiamų paslaugų gauti pagrįsto pelno.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remdamasis SESV 267 straipsniu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį ir nustatyti, ar reguliavimo institucija, nuspręsdama nustatyti kapitalo grąžos normą, taikytiną gamtinių dujų tiekimo sektoriaus tarifams apskaičiuoti, turi tinkamai motyvuoti, be kita ko, šios normos suderinamumą su Sąjungos teisės aktuose numatytais tikslais. Taip pat klausama apie sąvokų „tinkamos paskatos“ ir „pagrįstas pelnas“ reikšmę ir apie tai, ar reguliavimo institucija turi teisę ar pareigą visiškai ar iš dalies taikyti finansinius principus ir metodiką, taikomus laisvojoje rinkoje veikiančių įmonių palyginamiesiems rodikliams apskaičiuoti, ir, jei reikia, remtis nepriklausomos trečiosios šalies nuomone.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar pagal Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį draudžiamos taikytinos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias nereikalaujama, kad apskaičiuodama tarifus ar metodikas reguliavimo institucija paaiškintų, kaip užtikrinama, kad perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus?
2. Ar Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį atitinka taikytinos nacionalinės teisės aiškinimas, pagal kurį tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus turi būti užtikrintos taip, kad naudotojų tarifų mokėjimai padengtų tik ekonomiškai pagrįstas viešųjų paslaugų išlaidas ir užtikrintų bent minimalų pelningumo lygį?
3. Ar Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalyje apibrėžtus tikslus atitinka taikytinos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias nustatant „tinkamas paskatas trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu“ ir paskatas „skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti <...> mokslinius tyrimus“ neatsižvelgiama į finansų sektoriuje priimtus principus, taikomus kapitalo grąžos normos svertinio vidurkio apskaičiavimui, remiantis palyginamomis laisvojoje rinkoje veikiančiomis įmonėmis?
4. Ar aiškindama Reglamento [(EB) Nr. 715/2009] 13 straipsnyje įtvirtintą sąvoką „atitinkama investicijų grąža“ ir Direktyvos 2009/73 41 straipsnyje įtvirtintą sąvoką „investavimo paskata“ reguliavimo institucija turi vadovautis finansų sektoriuje priimta vidutinės svertinės kapitalo kainos (WACC) sąvoka ir jos nustatymo metodika?
5. Jei atsakymas į ankstesnį klausimą teigiamas, ar reguliavimo institucija turi teisę nukrypti nuo finansų sektoriuje priimtos vidutinės kapitalo grąžos normos nustatymo metodikos ir ją koreguoti savo nuožiūra?

6. Jei atsakymas į ankstesnį klausimą neigiamas, ar reguliavimo institucija turi teisę pakoreguoti vidutinę kapitalo gražos normą atsižvelgdama į dydžio premiją, pagrįstą skolinimosi sąnaudomis kitose valstybės narės ūkio įmonėse?

7. Jei atsakymas į 4 klausimą teigiamas, ar reguliavimo institucija turi teisę pakoreguoti vidutinę kapitalo gražos normą taip, kad nereikėtų gamtinių dujų perdavimo ar laikymo operatoriui kompensuoti per ankstesnį tarifų laikotarpį padidėjusios infliacijos?

8. Jei atsakymas į 5 klausimą teigiamas ir jei sistemos operatorius nesutinka su reguliavimo institucijos pasiūlyta vidutine kapitalo gražos norma arba ją pagrindžiančiais elementais, ar turi būti numatyta reguliavimo institucijos pareiga nustatant vidutinę kapitalo gražos normą pagal WACC pasitelkti nepriklausomą trečiąją šalį, kad ši įvertintų tinkamą normos dydį?

9. Ar tarifų nustatymo procedūra, pagal kurią vidutinę kapitalo gražos normą nustato reguliavimo institucija ir pagal kurią gamtinių dujų perdavimo ar laikymo operatorius neturi teisės koreguoti šio apskaičiavimo pagal individualius sistemos operatoriaus įmonės veiklos rezultatus, prieštarauja Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalyje apibrėžtiems tikslams?

10. Ar Reglamento [(EB) Nr. 715/2009] 1 straipsnio [pirmos pastraipos] b punktą, siejamą su šio straipsnio antra pastraipa, reikia aiškinti taip: Reglamento 7 ir 8 konstatuojamosios dalys ir 13 straipsnio 1 dalis taikytinos gamtinių dujų saugykloms ir tarifams, kuriuos nustato reguliavimo institucija, kai reguliuojama galimybė naudotis suskystintų gamtinių dujų saugyklomis?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009, p. 94): 35 konstatuojamoji dalis, 32 straipsnio 1 dalis, 33 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys, 40 straipsnio f punktas ir 41 straipsnio 1 ir 8 dalys.

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (toliau – Reglamentas; OL L 211, 2009, p. 36): 7 ir 8 konstatuojamosios dalys, 1 straipsnis ir 13 straipsnio 1 dalis.

Nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija

2022 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20, EU:C:2022:548.

2022 m. kovo 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *MEKH ir FGSZ / ACER*, T-684/19 ir T-704/19, EU:T:2022:138.

2022 m. vasario 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Latvijas Gāze*, C-290/20, EU:C:2022:119.

2021 m. rugsėjo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Vokietija (Direktyvų 2009/72 ir 2009/73 perkėlimas į nacionalinę teisę)*, C-718/18, EU:C:2021:662.

2020 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Belgija (Elektros energijos ir gamtinių dujų rinkos)*, C-767/19, EU:C:2020:984.

2020 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Vengrija (Mokesčiai už prieigą prie elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo sistemų)*, C-771/18, EU:C:2020:584.

2020 m. balandžio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Overgas Mrezhi ir Balgarska gazova asotsiatsia*, C-5/19, EU:C:2020:343.

2019 m. gruodžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *GRDF*, C-236/18, EU:C:2019:1120.

2015 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Capoda Import-Export*, C-354/14, EU:C:2015:658, 25 punktas.

2015 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *E.ON Földgáz Trade*, C-510/13, EU:C:2015:189.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Enerģētikas likums (Enerģetikos įstatymas) (*Latvijas Vēstnesis* Nr. 273/275, 1998 09 28, 2020 m. rugpjūčio 20 d. galiojusi redakcija): 15 straipsnis, 44 straipsnio aštunta pastraipa ir 85 straipsnio pirma pastraipa.

Likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" (Viešųjų paslaugų reguliuotojų įstatymas) (*Latvijas Vēstnesis* Nr. 394/395, 2000 11 07, 2020 m. rugpjūčio 20 d. galiojusi redakcija): 2 straipsnio antra ir ketvirta pastraipos, 6 straipsnio pirma ir antra pastraipos, 7 straipsnio šešta pastraipa, 9 straipsnis, 20 straipsnio pirma pastraipa.

Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumi Nr. 1227 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem“ (2009 m. spalio 27 d. Ministru kabineto nutarimas Nr. 1227 „Reguliuojamų viešųjų paslaugų rūšių nuostatai“ (*Latvijas Vēstnesis* Nr. 172, 2009 10 29, 2020 m. rugpjūčio 20 d. galiojusi redakcija): 4 punktas.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2018. gada 13. augusta lēmums Nr. 1/23 „Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika“ (2018 m. rugpjūcio 13 d. Viešņu paslaugu reguliavimo komisijos tarybos sprendimas Nr. 1/23 „Kapitalo gražos normas apskaičavimo metodika“) (Latvijas Vēstnesis Nr. 161, 2018 08 15; toliau – Metodika), iš dalies pakeistas 2019 m. rugpjūcio 22 d. sprendimu Nr. 1/12: 3 – 7 ir 9.¹ punktai.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2020. gada 20. augusta lēmums Nr. 109 „Par kapitāla atdeves likmi dabasgāzes pārvades sistēmas, dabasgāzes sadales sistēmas un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu projekta aprēķināšanai“ 2020 m. rugpjūcio 20 d. Viešņu paslaugu reguliavimo komisijos tarybos sprendimas Nr. 109 „Dēl kapitalo gražos normas, taikomas gamtinių dujų perdavimo sistemos, gamtinių dujų skirstymo sistemos ir gamtinių dujų laikymo paslaugu tarifu projektams apskaičiuoti“ (Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 2020 08 26; toliau – skundžiamas sprendimas).

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Pareiškējos yra Latvijos gamtinių dujų tiekimo viešņu paslaugu teikējos, t. y. AS *Gas*o yra (vienintelis) gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius, o AS *Conexus Baltic Grid* – (vienintelis) gamtinių dujų perdavimo sistemos ir laikymo sistemos operatorius.
- 2 2020 m. rugpjūcio 20 d. reguliavimo institucija priēmē skundžiamā sprendimā, kuriuo (realiāja verte) nustatē kapitalo gražos normā (svertinį vidurkį) (du jos variantus), taikytinā apskaičiuojant gamtinių dujų perdavimo sistemos, gamtinių dujų skirstymo sistemos ir gamtinių dujų laikymo paslaugu tarifus, kurių įsigaliojimas buvo numatytas 2021 m.
- 3 Remdamasi pagal Metodikos 5 punktā apskaičiuota nuosavo kapitalo gražos norma, pagal Metodikos 7punktā apskaičiuota skolinto kapitalo gražos norma, galiojančia pelno mokesčio norma ir ankstesnių penkerių kalendorinių metų oficialioje statistikoje užfiksuotų vartotojų kainų indekso pokyčių vidurkiu reguliavimo institucija (realiāja verte) nustatē, kad kapitalo gražos norma (svertinis vidurkis), taikoma labai mažų arba mažų įmonių kategorijos ūkio subjektams, yra 4,37 %, o ši norma, taikoma vidutinių arba didelių įmonių kategorijos ūkio subjektams, yra 2,65 %.
- 4 Grįsdama šį sprendimā reguliavimo institucija nurodē, kad nustatytos kapitalo gražos normas atitiko padētį finansų rinkose, įskaitant rizikā, susijusią su finansavimo gavimu, ir kad todėl gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius, gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius galējo imti paskolas, investuoti į gamtinių dujų tinklo atnaujinimā ir plētrā ir gauti pagrįstā pelnā, kartu užtikrindami, kad vartotojai galētų gauti nepertraukiamas, patikimas ir kokybiškas paslaugas, kurių tarifai (kainos) atitiktų ekonomiškai pagrįstas sąnaudas.

- 5 Pareiškėjos nesutiko su šiuo sprendimu ir jo motyvais, todėl pateikė *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas) skundus ir prašė tą sprendimą panaikinti.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 6 Skunduose pareiškėjos pateikė šiuos argumentus.
- 7 Nustatydamą kapitalo grąžos normos apskaičiavimo kriterijus reguliavimo institucija padarė esminių procedūrinių ir materialinių klaidų, todėl pareiškėjoms taikytina kapitalo grąžos norma buvo nustatyta nepagrįstai maža, neatsižvelgiant į pareiškėjų interesą, kad būtų nustatyti tokie tarifai, kurie leistų gauti tinkamą pelną. Toks viešųjų paslaugų operatoriaus leistino pelno ribojimas yra nepagrįstas pareiškėjų teisės į nuosavybę ribojimas.
- 8 Reguliavimo institucijos priimta Metodika (su pakeitimais) labai išplečia teisės aktuose nustatytų kriterijų turinį, o tai yra *ultra vires* elgesys ir gero administravimo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimas.
- 9 Reguliavimo institucija neįvykdė teisės aktuose nustatytos pareigos nurodyti savo aktų motyvus.
- 10 Reguliavimo institucija nenurodė faktų, kurie patvirtintų tokio sprendimo būtinybę, ir rėmėsi nepatikrintomis, klaidingomis prielaidomis apie pareiškėjų komercinę veiklą ir jos rezultatus.
- 11 Pažeisdama savivalės draudimo principą reguliavimo institucija tinkamai nenurodė ir neįvertino objektyvių ir racionalių teisinių argumentų, susijusių su šiomis faktinėmis aplinkybėmis, tinkamai neįvertino Metodikos pakeitimo tinkamumo argumentų ir nepagrindė savo išvadų dėl kapitalo grąžos normos apskaičiavimo sudedamųjų dalių.
- 12 Reguliavimo institucija nepagrindė savo išvadų dėl kintamųjų, naudojamų kapitalo grąžos normai (svertiniam vidurkiui) apskaičiuoti (realiaja verte). Nepaaiškinta, kodėl atliekant naujos kapitalo grąžos normos lyginamąją analizę nebuvo naudojami gamtinių dujų saugyklų duomenys, kodėl lyginamajai analizei buvo pasirinktos konkrečios vertės ir kaip pasirinktas laikotarpis, už kurį buvo apskaičiuota nacionalinė rizikos premija.
- 13 Reguliavimo institucijos nustatyta nauja kapitalo grąžos norma daro nepagrįstai neigiamą poveikį pareiškėjų gebėjimui vykdyti savo pareigą plėtoti verslą ir dalyvauti planuojant, teikiant ir plėtojant koordinuotą ir veiksmingą energijos tiekimą.
- 14 Vis dėlto pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) jurisprudenciją nustatydamos tarifus valstybės narės privalo užtikrinti

investicijų grąžą. Direktyvoje įtvirtinta valstybės narės reguliavimo institucijos pareiga palengvinti gamtinių dujų rinkos plėtrą ir veikimą užtikrinant, kad investuotojai turėtų pakankamai paskatų investuoti į būtiną infrastruktūrą. Reglamente reguliavimo institucija taip pat įpareigojama nustatant tarifus numatyti tinkamą investicijų grąžą.

- 15 Pareiškėjos nebuvo tinkamai išklaustytos, jų argumentai ir pastabos nebuvo išnagrinėti prieš priimant ginčijamą sprendimą, todėl nebuvo užtikrintas jų dalyvavimas nustatant naują grąžos normą.
- 16 Ginčijamas sprendimas neskatina konkurencijos ir plėtros; jis prieštarauja tikslui, kurio teisės aktų leidėjas siekė reguliuodamas šį sektorių.
- 17 Taigi naujos kapitalo grąžos normos apskaičiavimo trūkumai yra esminiai ir neleidžia suprasti, kaip reguliavimo institucija padarė išvadas, kuriomis grindžiamas ginčijamas sprendimas; tinkamo motyvavimo nebuvimas riboja pareiškėjų galimybes veiksmingai pasinaudoti teise į gynybą.
- 18 Reguliavimo institucija nurodo, kad jos užduotis, kaip numatyta Viešųjų paslaugų reguliuotojų įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje, yra tik užtikrinti, kad tarifai padengtų ekonomiškai pagrįstas viešųjų paslaugų sąnaudas (be to, šios sąvokos turinį apibrėžia reguliavimo institucija), ir apskritai užtikrinti ekonominį efektyvumą. Šios sąvokos iš esmės nėra susijusios su Direktyvos 41 straipsnio 8 dalimi siekiamais tikslais, t. y. užtikrinti tinkamas paskatas trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad pagrindinėje byloje taikytini Direktyvos 40 straipsnio f punktas ir 41 straipsnio 8 dalis bei Reglamento 13 straipsnio 1 dalis, skaitomi kartu su jo 7 ir 8 konstatuojamosiomis dalimis. Šiose nuostatose reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų tinkamą investicijų grąžą, tačiau šių nuostatų turinys nėra pakankamai aiškus ir konkretus. Dėl to prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali byloje priimti sprendimo iš esmės.
- 20 Vienas iš šios direktyvos tikslų yra užtikrinti pakankamas investicijas į sistemos plėtrą, todėl jos 35 konstatuojamojoje dalyje ir 40 straipsnio f punkte minima valstybės narės reguliavimo institucijos pareiga palengvinti gamtinių dujų rinkos plėtrą ir veikimą, užtikrinant investuotojams tinkamas paskatas būtinoms investicijoms.
- 21 Reglamento 13 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad reguliavimo institucija nustato prieigos prie perdavimo tinklo tarifą, į kurį įskaičiuojama atitinkama investicijų grąža. Tarifai turi būti tokie, kad skatintų efektyvią prekybą dujomis ir konkurenciją, taip pat skatintų investicijas ir perdavimo tinklų sąveiką.

- 22 Tarifai išlieka viena iš reguliavimo institucijos priemonių investicijoms skatinti net ir po to, kai pirminė vertikaliai integruota gamtinių dujų įmonė (*AS Latvijas Gāze*) buvo padalinta į kelias dalis. Kalbant apie saugyklų funkciją, pagal Direktyvos 41 straipsnio 1 dalies n punktą reikalaujama, kad reguliavimo institucija stebėtų, kaip laikomasi 33 straipsnyje nustatytų sąlygų, kuriomis suteikiama teisė naudotis saugyklomis, dujų laikymo vamzdynuose paslaugomis ir kitomis papildomomis paslaugomis, ir tas sąlygas peržiūrėtų. Energetikos įstatymo 44 straipsnio aštuntoje pastraipoje numatyta, kad galimybė naudotis požemine dujų saugykla organizuojama pagal reguliuojamą tvarką, o tarifai nustatomi šio įstatymo 15 straipsnio 1.¹ dalyje numatyta tvarka. Taigi galimybė naudotis požemine dujų saugykla taip pat turi būti techniškai ir ekonomiškai pagrįsta, o tai taip pat reiškia, kad reguliavimo institucija turi peržiūrėti savo kontroliuojamus tarifus.
- 23 Nagrinėjamu atveju reguliavimo institucija pagal savo kompetenciją nustato tarifus arba jų apskaičiavimo metodiką, įskaitant kapitalo grąžos normą. Nors iš Direktyvos ir Reglamento nuostatų matyti, kad valstybės narės, nustatydamos mokesčius už teisę naudotis gamtinių dujų perdavimo sistema arba jų tarifus, privalo į šiuos tarifus įtraukti tinkamą investicijų grąžą, šiose nuostatose konkrečiai nenurodomas „tinkamos investicijų grąžos“ sąvokos turinys.
- 24 Taigi, nėra teisės aktuose nustatytų kriterijų, pagal kuriuos reguliavimo institucija nustato, ar pelnas laikytinas „tinkamu“ arba „pagrįstu“. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neturi aiškių gairių, kaip įvertinti pelno (kapitalo grąžos normos) nustatymo metodikos atitiktį Sąjungos teisės normoms.
- 25 Teisingumo Teismas dar nėra išaiškinęs „pagrįstos investicijų grąžos“ sąvokos. Nors jurisprudencijoje dėl Direktyvos ir Reglamento (žr. skirsnį „Nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija“) Teisingumo Teismas yra išaiškinęs Direktyvos 41 straipsnį, nė vienoje iš šių bylų Teisingumo Teismas nėra išaiškinęs šio 41 straipsnio 8 dalies tokiomis teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios yra panašios į nagrinėjamos bylos aplinkybes.
- 26 Teisingumo Teismas paminėjo valstybių narių pareigą atsižvelgti į atliktas arba planuojamas atlikti investicijas nustatant mokesčius už prieigą prie gamtinių dujų perdavimo arba laikymo sistemos (2020 m. liepos 16 d. Sprendimas *Komisija / Vengrija*, C-771/18, EU:C:2020:584). Vois dėlto Teisingumo Teismas nenurodo, kaip tiksliai į jas reikia atsižvelgti nustatant tarifus.
- 27 Iš Viešųjų paslaugų reguliuotojų įstatymo 1 straipsnio („šio įstatymo paskirtis – užtikrinti nenutrūkstamą, patikimą ir kokybišką viešųjų paslaugų, kurių tarifai (kainos) atitinka ekonomiškai pagrįstas sąnaudas, teikimą, taip pat skatinti plėtrą ir ekonomiškai pagrįstą konkurenciją reguliuojamuose sektoriuose, nustatant viešųjų paslaugų ir viešųjų paslaugų teikimo teisinių santykių reguliavimo tvarką“) ir 20 straipsnio 1 dalies („tarifai nustatomi tokio dydžio, kad naudotojų mokami tarifai padengtų ekonomiškai pagrįstas viešųjų paslaugų sąnaudas ir užtikrintų viešųjų paslaugų pelningumą, išskyrus atvejus, kai konkretiems sektoriams

skirtuose norminiuose teisės aktuose numatyti kitokie tarifų nustatymo principai. Pasikeitus tarifams įtakos turintiems veiksniams, pavyzdžiui, pelningumui, reguliavimo institucija gali inicijuoti tarifų peržiūrą ir pareikalauti, kad viešųjų paslaugų teikėjas per nustatytą terminą pateiktų tarifų projektą kartu su tarifus sudarančių sąnaudų pagrindimu“) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad Latvijos įstatymų leidėjas, į nacionalinę teisę perkeldamas Direktyvos 41 straipsnį, neperkėlė jo formuluotės. Viešųjų paslaugų reguliuotojų įstatyme nėra jokios nuostatos, kuri atitiktų Direktyvos 40 straipsnio (Reguliavimo institucijos bendrieji tikslai) ir 41 straipsnio (Reguliavimo institucijos pareigos ir įgaliojimai) turinį.

- 28 Įvertinęs, ar Viešųjų paslaugų reguliuotojų įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai atitinka Direktyvos 41 straipsnio 8 dalyje nustatytus tikslus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarė išvadą, kad Direktyvos tikslai yra platesni ir kad šio įstatymo nuostata, kuria remdamasi reguliavimo institucija priėmė pagrindinėje byloje taikomus teisės aktus, gali neapimti visų Sąjungos teisės tikslų, susijusių su reguliuojamų viešųjų paslaugų teikėjo teise į tinkamą paskatą trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais.
- 29 Taigi yra pagrįsta priežastis kreiptis į Teisingumo Teismą dėl minėtų Direktyvos nuostatų perkėlimo į Latvijos teisę.
- 30 Reglamento 1 straipsnio antroje pastraipoje numatyta, kad šio straipsnio pirmoje pastraipoje minėti tikslai apima: tarifų arba jų skaičiavimo metodikų, galimybės naudotis tinklu, bet ne saugyklomis, suderintų principų nustatymą, galimybės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugų nustatymą ir pajėgumų paskirstymo bei perkrovos valdymo suderintus principus, skaidrumo reikalavimų, balansavimo taisyklių bei disbalanso mokesčių nustatymą ir prekybos pajėgumais palengvinimą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad Reglamentas taikytinas nustatant prieigai prie gamtinių dujų perdavimo sistemos, bet ne prie saugyklų taikytinų tarifų apskaičiavimo principus ar metodus.
- 31 Pagal Reglamento 1 straipsnio trečią pastraipą šis reglamentas taikomas tik toms saugykloms, kurioms taikoma Direktyvos 33 straipsnio 3 arba 4 dalis. Iš Direktyvos 33 straipsnio 1 dalies matyti, kad šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta saugojimo paslaugų teikimo tvarka nėra privaloma, bet taikoma, kai tai techniškai ir (arba) ekonomiškai būtina, siekiant užtikrinti veiksmingą prieigą prie sistemos, kad būtų galima aprūpinti vartotojus, taip pat organizuoti prieigą prie pagalbinių paslaugų.
- 32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į Direktyvą ir valstybių narių pareigas, Reglamento 13 straipsnio 1 dalis, kuri taikoma perdavimo sistemos operatorių taikomiems ir reguliavimo institucijų pagal Direktyvos 41 straipsnio 6 dalį patvirtintiems tarifams ir metodikoms bei pagal Direktyvos 32 straipsnio 1 dalį paskelbtiems tarifams, taigi ir joje esanti „[tinkamo] pelno“ sąvoka, yra susijusi tik su tarifais, taikomais

gamtinių dujų perdavimo sistemos paslaugoms, o ne gamtinių dujų laikymo paslaugoms. Reglamento 7 ir 8 konstatuojamosiose dalyse nurodyti kriterijai, susiję su prieigos prie tinklo tarifais, taip pat netaikomi laikymo paslaugoms.

- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai mano, kad yra pagrįsta priežastis kreiptis į Teisingumo Teismą dėl šių nuostatų išaiškinimo.
- 34 Remdamasis Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą priimtumo (žr., pavyzdžiui, 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Capoda Import-Export* (C-354/14, EU:C:2015:766, EU:C:2015:766) 25 punktą), pagal kurią Teisingumo Teismas gali atsisakyti nagrinėti tokius prašymus tik tada, kai prašomas išaiškinimas nėra susijęs su faktinėmis pagrindinės bylos aplinkybėmis ar jos dalyku, kai nagrinėjama problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ar teisinės aplinkybės, būtinos, kad galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad minėtų Direktyvos ir Reglamento nuostatų išaiškinimas yra tiesiogiai susijęs su pagrindinės bylos faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis. Kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų priimti sprendimą pagrindinėje byloje, būtina, kad Teisingumo Teismas pateiktą išaiškinimą ir pašalintų bet kokias pagrįstas abejones dėl atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo.
- 35 Visų pirma būtina užduoti klausimus dėl kriterijų, taikytinų vertinant „tinkamo pelno“, „pagrįsto pelno“ ir „tinkamų paskatų“ sąvokas, pateiktas Reglamento 13 straipsnio 1 dalyje, kartu su jo 7 ir 8 konstatuojamosiomis dalimis, ir Direktyvos 40 straipsnio f punkte bei 41 straipsnio 8 dalyje, ir dėl teisingo šių sąvokų aiškinimo konkrečiomis šios bylos aplinkybėmis. Atsakymai į prejudicinius klausimus leis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, nagrinėjant bylą iš esmės, nustatyti, ar ginčijamas sprendimas, kuriuo nustatoma nauja kapitalo grąžos norma, priimtas remiantis Metodika, ir pati Metodika atitinka Sąjungos teisėje įtvirtintą valstybės narės pareigą į tokį skaičiavimą įtraukti tinkamą investicijų grąžą.